

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 18ης Σεπτεμβρίου 1997 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-121/96 και T-151/96,

Mutual Aid Administration Services NV (MAAS), εταιρία βελγικού δικαίου, με έδρα την Αμβέρσα (Βέλγιο), εκπροσωπούμενη από τους Jan Tritsmans και Koenraad Maenhout, δικηγόρους Αμβέρσας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο René Faltz, 6, rue Heinrich Heine,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από την Blanca Vilá Costa, δημόσιο υπάλληλο κράτους μέλους τελούντα στη διάθεση της Επιτροπής, και τον Hubert van Vliet, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση των αποφάσεων της Επιτροπής με τις οποίες επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα η πληρωμή dispatch,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τον K. Lenaerts, Πρόεδρο, την P. Lindh και τον J. D. Cooke, δικαστές,

γραμματέας: A. Mair, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 5ης Ιουνίου 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Το ιστορικό της διαφοράς

- 1 Η προσφεύγουσα, η Mutual Aid Administration Services NV, είναι ναυτικός πράκτορας.
- 2 Στις 4 Αυγούστου 1995, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 1975/95 για δράσεις δωρεάν προμήθειας γεωργικών προϊόντων για τους πληθυσμούς της Γεωργίας, της Αρμενίας, του Αζερμπαϊτζάν, της Κιργιζίας και του Τατζικιστάν (ΕΕ L 191, σ. 2, στο εξής: κανονισμός 1975/95). Με τον κανονισμό (ΕΚ) 2009/95, της 18ης Αυγούστου 1995 (ΕΕ L 196, σ. 4, στο εξής: κανονισμός 2009/95), η Επιτροπή καθόρισε τις λεπτομέρειες εφαρμογής του προαναφερθέντος κανονισμού.

Υπόθεση T-121/96

- 3 Βάσει του κανονισμού 1975/95, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 2781/95, της 1ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με τη μεταφορά για τη δωρεάν προμήθεια στη Γεωργία, την Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν και το Τατζικιστάν αλεύρων σίκαλης (ΕΕ L 289, σ. 5, στο εξής: κανονισμός 2781/95).
- 4 Με τον κανονισμό αυτόν προκηρύχθηκε διαγωνισμός σχετικά με τα έξοδα προμήθειας 23 000 τόνων αλεύρων σίκαλης.
- 5 Βάσει του άρθρου 1, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού και του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 2009/95, η επιβληθείσα στον υπέρ ου η κατακύρωση υποχρέωση περιλάμβανε τη μεταφορά των αλεύρων από κοινοτικό λιμάνι ή σιδηροδρομικό σταθμό μέχρι το σημείο αναλήψεως και το στάδιο παραδόσεως που ορίζονταν στην προκήρυξη του διαγωνισμού.
- 6 Η παρτίδα αριθ. 3 του διαγωνισμού αυτού κατακυρώθηκε στην προσφεύγουσα στις 18 Δεκεμβρίου 1995. Η προσφεύγουσα ενημερώθηκε σχετικά με τηλεομοιοτυπία και ταχυδρομική επιστολή που απεστάλησαν αυθημερόν. Η παρτίδα συνίστατο στην παράδοση, αφενός, 2 500 τόνων καθαρού βάρους με προορισμό την Αρμενία, οι οποίοι ήταν διαθέσιμοι στο λιμάνι της Αμβέρσας από τις 18 Ιανουαρίου 1996, και, αφετέρου, 2 000 τόνων καθαρού βάρους με προορισμό τη Γεωργία, οι οποίοι ήταν διαθέσιμοι στο λιμάνι του Ρότερνταμ από τις 15 Ιανουαρίου 1996. Το τίμημα που καταβλήθηκε στην προσφεύγουσα για την πράξη αυτή ανήλθε στο ποσό των 12 541 273 βελγικών φράγκων.
- 7 Η επιστολή της Επιτροπής που πληροφορούσε την προσφεύγουσα για την κατακύρωση συνοδευόταν με αποσπάσματα ενός υπομνήματος που είχε καταρτιστεί μεταξύ της Επιτροπής και των αρχών της Γεωργίας στις 10 Οκτωβρίου 1995 βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 5, του κανονισμού

2009/95 (στο εξής: υπόμνημα). Η Επιτροπή καλούσε την προσφεύγουσα να διαβάσει προσεκτικά τα αποσπάσματα αυτά και να φροντίσει για την τήρηση των οδηγιών σχετικά με την πληρωμή των εξόδων εκφορτώσεως και μεταφοράς.

- 8 Σύμφωνα με τον κανονισμό 2009/95 και με το υπόμνημα, η προσφεύγουσα ήταν ελεύθερη να οργανώσει τη σχετική θαλάσσια μεταφορά κατά το δοκούν, αλλά έπρεπε υποχρεωτικά να εμπιστευθεί στις αρχές της Γεωργίας την εκφόρτωση των πλοίων σε λιμάνια της Γεωργίας και, στη συνέχεια, τη μεταφορά στον τόπο προορισμού.

- 9 Για τη θαλάσσια μεταφορά της παρτίδας που κατακυρώθηκε, η προσφεύγουσα κατάρτισε με πλοιοκτήτη ναυλοσύμφωνο COP (customs of the port). Προβλέφθηκε ρητώς ότι δεν θα πληρωθεί dispatch, το οποίο είναι ένα πρόσθετο ποσό που εισπράττει η επιχείρηση εκφορτώσεως όταν η εκφόρτωση διαρκεί λιγότερο απ' ό,τι είχε προβλεφθεί.

- 10 Το άρθρο 10, παράγραφος 5, του κανονισμού 2009/95 ορίζει ότι οι πληρωμές για την εκφόρτωση και τη μεταφορά, καθώς και για τις επισταλίες και τα dispatch υπέρ των αρχών της Γεωργίας, πρέπει να γίνουν κατά τον τρόπο και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο υπόμνημα. Επισταλία (demurrage) είναι η αποζημίωση που λαμβάνει ο πλοιοκτήτης σε αποκατάσταση της βλάβης που του προκαλείται από την καθυστέρηση της εκφορτώσεως σε σχέση με ό,τι είχε προβλεφθεί αρχικώς, λόγω του ότι, όσο διαρκεί η καθυστέρηση αυτή, ο πλοιοκτήτης δεν μπορεί να προβεί σε νέα μεταφορά. Η επιχείρηση που είναι υπεύθυνη για την εκφόρτωση είναι κατά κανόνα ο υπόχρεος για την καταβολή της αποζημίωσης αυτής.

- 11 Στο σημείο 5 του υπομνήματος ορίζεται ότι η πληρωμή για την εκφόρτωση και τη μεταφορά πρέπει να γίνει μέχρι το 70 % πριν από τον κατάπλου του πλοίου, με βάση τις μεταφερόμενες ποσότητες.

- 12 Στο σημείο 6 προβλέπεται ότι το υπόλοιπο 30 % καθώς και οι επισταλίες και τα dispatch θα υπολογίζονται από την Επιτροπή με βάση τα time sheets που συντάσσονται πριν από τον απόπλου του πλοίου και υπογράφονται από τον πλοίαρχο και τις λιμενικές αρχές του Port ή του Batumi. Καμία επισταλία ή κανένα dispatch δεν θα συμφωνηθεί απ' ευθείας με τις λιμενικές αρχές.
- 13 Στο σημείο 9 προβλέπεται ότι τα dispatch και οι επισταλίες θα υπολογίζονται με βάση τα εξής στοιχεία:
- τις ώρες εργασίας από τη Δευτέρα ώρα 8.00 μέχρι την Παρασκευή ώρα 18.00, με βάση 24 ώρες την ημέρα χωρίς διακοπή.
 - οι περιοδοί βροχής θα αφαιρούνται από το διανυθέν χρονικό διάστημα.
 - μετά την πάροδο ολοκλήρου του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται για την εκφόρτωση, δεν θα λαμβάνονται πλέον υπόψη οι περιοδοί βροχής και οι αργίες.
 - ο ημερήσιος ρυθμός εκφορτώσεως που θα λαμβάνεται υπόψη για κάθε λιμάνι είναι ο ακόλουθος:

bulk wheat — vacuvator	1 300 τόνοι
grab	2 500 τόνοι
big bags/pallets	350 τόνοι
unpalletised sacks and cartons	250 τόνοι

- 14 Στο σημείο 7 ορίζεται ότι, μετά την ανακοίνωση από την Επιτροπή του ποσού για το οποίο γίνεται λόγος στο σημείο 6, ο επιχειρηματίας — δηλαδή εν προκειμένω η προσφεύγουσα — θα προβεί στην πληρωμή εντός προθεσμίας δεκαπέντε ημερών. Η απόδειξη της πληρωμής πρέπει να αποσταλεί στην Επιτροπή.
- 15 Τα εμπορεύματα εκφορτώθηκαν στο λιμάνι του Batumi από τις 8 έως και τις 15 Φεβρουαρίου 1996.
- 16 Στις 6 Μαΐου 1996, η Επιτροπή απέστειλε με τηλεομοιοτυπία στην προσφεύγουσα εκκαθάριση των πληρωτέων στις αρχές της Γεωργίας εξόδων, διευκρινίζοντας ότι ποσό 21 967,19 δολλαρίων ΗΠΑ (US\$) οφειλόταν ως dispatch. Στην εκκαθάριση των εξόδων είχε επισυναφθεί ένα έγγραφο της Επιτροπής με τίτλο «port of Batumi time sheet — dispatch (demurrage calculation)», το οποίο περιείχε όλα τα αναγκαία στοιχεία για τον υπολογισμό του οφειλομένου dispatch. Μεταξύ άλλων, αναγράφονταν το όνομα του πλοίου που εκφορτώθηκε, η χωρητικότητά του σε τόνους, ο προβλεφθείς ρυθμός εκφορτώσεως, η ημερομηνία κατάπλου του πλοίου, η διάρκεια της εκφορτώσεως, η ημερήσια τιμή επισπεύσεως της εκφορτώσεως και το σύνολο του οφειλομένου dispatch.
- 17 Μεταξύ 10ης Μαΐου και 25ης Ιουλίου 1996, ημερομηνίας της τελευταίας τηλεομοιοτυπίας της Επιτροπής, η προσφεύγουσα και η Επιτροπή αντάλλαξαν διάφορες επιστολές ή τηλεομοιοτυπίες, με τις οποίες η προσφεύγουσα αμφισβήτησε την υποχρέωση πληρωμής του dispatch, ενώ η Επιτροπή θεώρησε ότι το dispatch αυτό οφειλόταν βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 5, του κανονισμού 2009/95.
- 18 Με την από 25 Ιουλίου 1996 τηλεομοιοτυπία της, η Επιτροπή απέρριψε την πρόταση της προσφεύγουσας για φιλική διευθέτηση της διαφοράς, τονίζοντας ότι το οφειλόμενο ποσό δεν μπορεί να καταστεί αντικείμενο διαπραγματεύσεων.
- 19 Στις 26 Ιουλίου 1996, η προσφεύγουσα πλήρωσε το dispatch, για να αποφύγει την κατάπτωση της υπέρ αυτής τραπεζικής εγγυήσεως.

Υπόθεση T-151/96

- 20 Στις 12 Μαρτίου 1996, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 449/96 σχετικά με τη μεταφορά για τη δωρεάν προμήθεια στην Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν φρουτοχυμών, μαρμελάδας φρούτων και αλεύρων μαλακού σίτου (ΕΕ L 62, σ. 4, στο εξής: κανονισμός 449/96).
- 21 Με τον κανονισμό αυτόν προκηρύχθηκε διαγωνισμός σχετικά με τα έξοδα προμήθειας 3 800 τόνων φρουτοχυμών, μαρμελάδας φρούτων και αλεύρων μαλακού σίτου.
- 22 Με απόφαση της 27ης Μαρτίου 1996, η Επιτροπή ανέθεσε τη μεταφορά της παρτίδας αυτής στην προσφεύγουσα, η οποία ενημερώθηκε σχετικά με συστημένη επιστολή της 28ης Μαρτίου 1996. Η επιστολή αυτή συνοδευόταν από αποσπάσματα του υπομνήματος, πανομοιότυπα με αυτά που περιείχε παράρτημα της επιστολής που απεστάλη στην προσφεύγουσα στο πλαίσιο της υποθέσεως T-121/96 (βλ. ανωτέρω τις σκέψεις 7 και 8).
- 23 Κατόπιν αυτού, η προσφεύγουσα κατάρτισε, με σκοπό τη θαλάσσια μεταφορά της παρτίδας που κατακυρώθηκε, ναυλοσύμφωνο COP με τον πλοιοκτήτη. Προβλέφθηκε ρητώς ότι δεν θα πληρωθεί dispatch.
- 24 Τα εμπορεύματα μεταφέρθηκαν με τρία πλοία και εκφορτώθηκαν στο λιμάνι του Batumi από τις 15 έως και τις 31 Μαΐου 1996.
- 25 Στις 27 Αυγούστου 1996, η Επιτροπή απέστειλε στην προσφεύγουσα, με τηλεμοιοτυπία και ταχυδρομική επιστολή, εκκαθάριση των πληρωτέων στις αρχές της Γεωργίας εξόδων, αναφέροντας ως ποσά για dispatch, αντιστοίχως για τα τρία πλοία, τα ποσά των 3 934,02 US\$, 1 705 US\$ και 375 US\$, δηλαδή συνολικά 6 014,02 US\$.

- 26 Η προσφεύγουσα αμφισβήτησε την εκκαθάριση αυτή με τηλεομοιοτυπία της 29ης Αυγούστου 1996. Παρ' όλ' αυτά, πλήρωσε τα dispatch, για να αποφύγει την κατάπτωση της υπέρ αυτής τραπεζικής εγγυήσεως.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 27 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 5 Αυγούστου και 24 Σεπτεμβρίου 1996, η προσφεύγουσα άσκησε δύο προσφυγές ακυρώσεως, οι οποίες πρωτοκολλήθηκαν αντιστοίχως με τους αριθμούς T-121/96 και T-151/96.

- 28 Με διάταξη της 9ης Δεκεμβρίου 1996, ο πρόεδρος του τετάρτου τμήματος αποφάσισε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 50 του Κανονισμού Διαδικασίας, να συνεκδικασθούν οι δύο υποθέσεις, προς διευκόλυνση της έγγραφης και της προφορικής διαδικασίας.

- 29 Οι διάδικοι αγόρευαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 5ης Ιουνίου 1997.

- 30 Αφού, κατά την ίδια συνεδρίαση, άκουσε τους διαδίκους επί του σημείου αυτού, το Πρωτοδικείο (τέταρτο τμήμα) έκρινε ότι οι δύο υποθέσεις πρέπει να συνεκδικασθούν και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

- 31 Στην υπόθεση T-121/96, η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει τις αποφάσεις της Επιτροπής με τις οποίες επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα η πληρωμή dispatch ποσού 21 967,19 US\$ και να αποφανθεί ότι η προσφεύγουσα δεν είναι υποχρεωμένη να πληρώσει dispatch στις αρχές της Γεωργίας.

— να υποχρεώσει την Επιτροπή να προβεί στην επιστροφή προς την προσφεύγουσα του ποσού των 21 967,19 US\$ εντόκως, με το τρέχον νόμιμο επιτόκιο του Βελγίου προς 8 % ετησίως, από τις 30 Ιουλίου 1996·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

32 Στην υπόθεση T-151/96, η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής της 27ης Αυγούστου 1996 με την οποία επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα η πληρωμή dispatch ποσού 6 014,02 US\$ και, κατά συνέπεια, να αποφανθεί ότι η προσφεύγουσα δεν είναι υποχρεωμένη να πληρώσει dispatch στις αρχές της Γεωργίας·

— να υποχρεώσει την Επιτροπή να προβεί στην επιστροφή προς την προσφεύγουσα του ποσού των 6 014,02 US\$ εντόκως, με το τρέχον νόμιμο επιτόκιο του Βελγίου προς 7 % ετησίως, από 1ης Σεπτεμβρίου 1996·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

33 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να κηρύξει απαράδεκτη την προσφυγή στην υπόθεση T-121/96 και, επικουρικώς, να την απορρίψει ως αβάσιμη·

— να απορρίψει ως αβάσιμη την προσφυγή στην υπόθεση T-151/96·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του αιτήματος να κηρυχθεί απαράδεκτη η προσφυγή στην υπόθεση T-121/96

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 34 Με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, η Επιτροπή προβάλλει το απαράδεκτο της προσφυγής στην υπόθεση T-121/96 ως ασκηθείσας εκπροθέσμως. Κατά την Επιτροπή, η επίδικη απόφαση είχε ήδη ανακοινωθεί στην προσφεύγουσα στις 6 Μαΐου 1996, οπότε όλες οι άλλες αποφάσεις της Επιτροπής των οποίων γίνεται μνεία στο δικόγραφο της προσφυγής αποτελούν αποφάσεις καθαρά επιβεβαιωτικές της επίδικης αποφάσεως. Συνεπώς, η προσφυγή, η οποία ασκήθηκε στις 5 Αυγούστου 1996, είναι εκπρόθεσμη.
- 35 Η Επιτροπή προσθέτει ότι η ένσταση απαραδέκτου, η οποία προβλήθηκε στο στάδιο του υπομνήματος ανταπαντήσεως, δεν προσκρούει στο άρθρο 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο απαγορεύει την προβολή νέων ισχυρισμών κατά τη διάρκεια της δίκης, εκτός αν αυτοί στηρίζονται σε πραγματικά και νομικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά την έγγραφη διαδικασία. Κατά την Επιτροπή, από τη νομολογία προκύπτει ότι το απαράδεκτο για λόγο δημοσίας τάξεως, όπως η εκπνοή της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής, το οποίο είναι δυνατόν να εξετασθεί αυτεπαγγέλτως από το Πρωτοδικείο, μπορεί να προβληθεί από τους διαδίκους κατά πάσα στάση της δίκης (βλ., συναφώς, τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Darmon στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Μαρτίου 1989, 126/87, Del Plato κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 643, σημεία 9 και 10).
- 36 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτησή, η προσφεύγουσα, ενώ ομολόγησε ότι η υπό κρίση προσφυγή ασκήθηκε βάσει του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ, ισχυρίστηκε ότι τηρήθηκε η δέμηνη προθεσμία. Κατ' αυτήν, η εν λόγω προθεσμία άρχισε να τρέχει εν προκειμένω μόλις στις 4 Ιουνίου 1996, ημερομηνία κατά την οποία η Επιτροπή της ανακοίνωσε με νέα τηλεομοιοτυπία το ακριβές περιεχόμενο καθώς και την αιτιολογία της τηλεομοιοτυπίας της 6ης Μαΐου 1996, οπότε από αυτό και μόνον το χρονικό σημείο ήταν σε θέση να κάνει χρήση του δικαιώματός της προς άσκηση προσφυγής (απόφαση του Πρωτοδικείου της 7ης Μαρτίου 1995, T-432/93, T-433/93 και T-434/93, Socurte κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-503, σκέψη 49).

37 Επικουρικώς, η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ακόμη, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι η από 10 Μαΐου 1996 επιστολή, με την οποία πληροφόρησε την Επιτροπή ότι, για την εκτέλεση της μεταφοράς που της είχε ανατεθεί, είχε καταρτίσει ναυλοσύμφωνο COP, αποτελεί νέο πραγματικό περιστατικό. Κατόπιν αυτού, η Επιτροπή έλαβε νέα απόφαση, που ανακοινώθηκε στην προσφεύγουσα με την τηλεομοιοτυπία της 4ης Ιουνίου 1996, στην οποία απόφαση ελήφθη υπόψη το νέο αυτό πραγματικό περιστατικό (βλ., a contrario, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Μαρτίου 1995, T-514/93, Cobrecal κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-621, σκέψη 47).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

38 Κατά πάγια νομολογία, η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής βάσει του άρθρου 173 της Συνθήκης είναι δημοσίας τάξεως και δεν εξαρτάται από τους διαδίκους και τον δικαστή, δεδομένου ότι έχει ταχθεί για να εξασφαλίζεται η σαφήνεια και βεβαιότητα των εννόμων καταστάσεων και να αποφεύγεται κάθε αυθαίρετη διάκριση ή μεταχείριση κατά την απονομή της δικαιοσύνης (βλ., ιδίως, τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Ιανουαρίου 1987, 152/85, Missel κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1987, σ. 223, σκέψη 11, και της 23ης Ιανουαρίου 1997, C-246/95, Coen, Συλλογή 1997, σ. I-403, σκέψη 21).

39 Σύμφωνα με το άρθρο 113 του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο μπορεί οποτεδήποτε να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το παραβάδεκτο για λόγους δημοσίας τάξεως. Η δίμηνη προθεσμία που τάσσει το άρθρο 173, πέμπτο εδάφιο, της Συνθήκης για την άσκηση προσφυγής αποτελεί διαδικαστική προϋπόθεση δημοσίας τάξεως. Συνεπώς, εν προκειμένω το Πρωτοδικείο μπορεί να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αν τηρήθηκε η προθεσμία αυτή.

40 Η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής ακυρώσεως κατ' αποφάσεως αρχίζει να τρέχει, βάσει του άρθρου 173, πέμπτο εδάφιο, της Συνθήκης, από την κοινοποίηση της αποφάσεως στον αποδέκτη της. Κατά πάγια νομολογία, η κοινοποίηση έχει σκοπό να παράσχει στον ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα να λάβει λυσιτελώς γνώση της υπάρξεως της αποφάσεως και της αιτιολογίας με την οποία το θεσμικό όργανο τη δικαιολογεί. Για να έχει κοινοποιηθεί προσηκόντως, η απόφαση πρέπει να έχει ανακοινωθεί στον αποδέκτη της και

αυτός να είναι σε θέση να λάβει γνώση αυτής (βλ., ως την πλέον πρόσφατη, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 3ης Ιουνίου 1997, T-196/95, Η κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 31).

- 41 Συνεπώς, πρέπει να προσδιοριστεί αν η τηλεομοιοτυπία της 6ης Μαΐου 1996 αποτελεί απόφαση δεκτική προσφυγής ακυρώσεως βάσει του άρθρου 173 της Συνθήκης και, σε καταφατική περίπτωση, αν κοινοποιήθηκε προσηκόντως στην προσφεύγουσα.
- 42 Για να εκτιμηθεί αν η τηλεομοιοτυπία της 6ης Μαΐου 1996 αποτελεί απόφαση, πρέπει να εξεταστεί αν είναι ικανή να παραγάγει έννομα αποτελέσματα (απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Μαρτίου 1980, 133/79, Sucrimex και Westzucker κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/I, σ. 659, σκέψη 15).
- 43 Συναφώς, από την τηλεομοιοτυπία αυτή προκύπτει ότι η Επιτροπή, σύμφωνα με το υπόμνημα, επιβάλλει στην προσφεύγουσα την υποχρέωση να καταβάλει στις αρχές της Γεωργίας, εντός προθεσμίας 20 ημερών, έξοδα εκφορτώσεως και μεταφοράς, ύψους 89 940,87 US\$, στα οποία περιλαμβάνεται ποσό 21 967,19 US\$ για dispatch. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή αναφέρει το άρθρο 12, παράγραφος 4, στοιχείο β', δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού 2009/95, βάσει του οποίου, στην περίπτωση μη πληρωμής εντός της ταχθείσας προθεσμίας, η συσταθείσα από την προσφεύγουσα τραπεζική εγγύηση έπρεπε να καταπέσει μέχρι του οφειλομένου ποσού, πλέον των εξόδων μεταφοράς. Συνεπώς, η τηλεομοιοτυπία αυτή αποτελεί για την προσφεύγουσα βλαπτική πράξη, της οποίας η προσφεύγουσα μπόρεσε να λάβει γνώση κατά μη διφορούμενο τρόπο στις 6 Μαΐου 1996.
- 44 Περί του αν η προσφεύγουσα μπόρεσε να λάβει γνώση της αιτιολογίας της επίδικης αποφάσεως, επιβάλλονται δύο διαπιστώσεις.
- 45 Πρώτον, στην επίδικη απόφαση γίνεται ρητώς μνεία του υπομνήματος, του οποίου τα ασκούντα επιρροή αποσπάσματα είχαν παραληφθεί από την προσφεύγουσα. Το λεκτικό που χρησιμοποίησε η προσφεύγουσα στην από

10 Μαΐου 1996 τηλεομοιοτυπία της αποδεικνύει συναφώς ότι είχε κατανοήσει την αιτιολογία που προέβλεπε η Επιτροπή για να δικαιολογήσει την απόφασή της, καθότι η προσφεύγουσα αμφισβητεί το έγκυρο της παραπομπής στο υπόμνημα για να της επιβληθεί η πληρωμή dispatch στις αρχές της Γεωργίας. Στο σημείο 6 του υπομνήματος αυτού, το οποίο αφορά τη μετά τη μεταφορά εκκαθάριση εκ μέρους της Επιτροπής των εξόδων εκφορτώσεως και μεταφοράς, ορίζεται ακριβώς ότι τα έξοδα αυτά υπολογίζονται από την Επιτροπή λαμβανομένων υπόψη του demurrage και του dispatch.

46 Δεύτερον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως ομολόγησε η προσφεύγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, σε κανένα χρονικό σημείο, ούτε πριν από την άσκηση της προσφυγής της ούτε ενώπιον του Πρωτοδικείου, η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε την ακρίβεια των στοιχείων που περιλαμβάνονται στο time sheet — dispatch/demurrage calculation, το οποίο διαβιβάστηκε από την Επιτροπή ως παράρτημα της από 6 Μαΐου 1996 τηλεομοιοτυπίας της. Το έγγραφο αυτό περιέχει όλα τα λεπτομερή στοιχεία που είναι αναγκαία για τον υπολογισμό του οφειλομένου εν προκειμένω dispatch, όπως είναι ο ρυθμός εκφορτώσεως (για τον οποίο γινόταν ήδη λόγος στο σημείο 9 του υπομνήματος), η ημερήσια τιμή επισπεύσεως της εκφορτώσεως, η σε τόνους χωρητικότητα του πλοίου που εκφορτώθηκε, η ημερομηνία κατάπλου του πλοίου, η ημερομηνία και ώρα ενάρξεως της εκφορτώσεως, η ημερομηνία και ώρα περατώσεως της εκφορτώσεως, καθώς και πλήρης καταγραφή, από ημέρα σε ημέρα, των εργασιών εκφορτώσεως. Συνεπώς, η προσφεύγουσα δεν μπορεί τώρα να υποστηρίξει, όπως έπραξε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι, εφόσον δεν ήταν σε θέση να εξακριβώσει το γνήσιο των στοιχείων του ανωτέρω time sheet — dispatch/demurrage calculation πριν λάβει το επισυναφθέν στην από 17 Ιουλίου 1996 επιστολή της Επιτροπής αντίγραφο του πρωτοτύπου, η επίδικη απόφαση δεν ήταν πλήρης και, επομένως, δεν ήταν ικανή να παραγάγει έννομα αποτελέσματα έναντι της προσφεύγουσας.

47 Απ' όλα τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι η τηλεομοιοτυπία της 6ης Μαΐου 1996 αποτελούσε απόφαση ικανή να παραγάγει έννομα αποτελέσματα έναντι της προσφεύγουσας και ότι της κοινοποιήθηκε προσηκόντως. Συνεπώς, η προσφεύγουσα, αφ' ης έλαβε την τηλεομοιοτυπία, ήταν σε θέση να κάνει χρήση του δικαιώματος προς άσκηση προσφυγής που της αναγνωρίζει το άρθρο 173 της Συνθήκης. Επομένως, η δέμηνη προθεσμία για την άσκηση προσφυγής άρχισε να τρέχει στις 6 Μαΐου 1996.

48 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το γεγονός ότι η Επιτροπή απέστειλε, στις 4 Ιουνίου 1996, τηλεομοιοτυπία σε απάντηση της από 10ης Μαΐου 1996 τηλεομοιοτυπίας της προσφεύγουσας. Συγκεκριμένα, η τηλεομοιοτυπία

αυτή της 4ης Ιουνίου 1996, με την οποία η Επιτροπή αρνήθηκε να αναθεωρήσει την παλαιότερη απόφασή της που περιέχεται στην τηλεομοιοτυπία της 6ης Μαΐου 1996, δεν μετέβαλε ουσιωδώς τη νομική κατάσταση της προσφεύγουσας σε σχέση με εκείνη την οποία δημιούργησε η παλαιότερη αυτή απόφαση, καθότι η Επιτροπή περιορίστηκε να επιβεβαιώσει την απόφαση αυτή χωρίς να δεχθεί κανένα νέο στοιχείο ικανό να παραγάγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα δυνάμενα να θίξουν τα συμφέροντα της προσφεύγουσας (βλ., συναφώς, την προαναφερθείσα απόφαση Cobrecaf κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 45, και την απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιανουαρίου 1996, C-480/93 P, Zunis Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-1, σκέψεις 11 έως 14).

- 49 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η γενομένη με την τηλεομοιοτυπία της 4ης Ιουνίου 1996 παραπομπή στο άρθρο 10, παράγραφος 5, του κανονισμού 2009/95 πρέπει να θεωρηθεί ως απλή εξήγηση σχετικά με τη νομική βάση επί της οποίας η περιεχομένη στην τηλεομοιοτυπία της 6ης Μαΐου 1996 αρχική απόφαση είχε ήδη στηριχθεί μέσω παραπομπής στο υπόμνημα. Συνεπώς, δεν αποδεικνύει ότι η Επιτροπή προέβη σε επανεξέταση του φακέλου μετά την από 10 Μαΐου 1996 τηλεομοιοτυπία της προσφεύγουσας. Επί πλέον, η Επιτροπή επιβεβαιώνει σαφώς στην απάντησή της ότι η υποχρέωση πληρωμής του dispatch στηρίζεται αποκλειστικώς στις εφαρμοστέες εν προκειμένω κανονιστικές διατάξεις «ανεξαρτήτως των αντιθέτων συμβάσεων που οι επιχειρηματίες έχουν συνάψει με τον δικό τους εφοπλιστή». Συνεπώς, η ύπαρξη ναυλοσυμφώνου COP που είχε καταρτιστεί από την προσφεύγουσα για τη σχετική μεταφορά, για το οποίο ναυλοσύμφωνο η προσφεύγουσα ενημέρωσε την Επιτροπή μόλις με την από 10 Μαΐου 1996 τηλεομοιοτυπία της, δεν αποτελεί νέο πραγματικό περιστατικό. Συγκεκριμένα, το ναυλοσύμφωνο αυτό, εφόσον ήταν ξένο προς την έννομη σχέση μεταξύ της Επιτροπής και της προσφεύγουσας, δεν ήταν ικανό να μεταβάλει την εκτίμηση της Επιτροπής ως προς την ύπαρξη και τη βάση της υποχρέωσης πληρωμής που επιβλήθηκε με την περιεχομένη στην τηλεομοιοτυπία της 6ης Μαΐου 1996 απόφαση.

- 50 Επομένως, η τηλεομοιοτυπία της 4ης Ιουνίου 1996 δεν αποτέλεσε νέα απόφαση σε σχέση με την απόφαση που περιέχεται στην τηλεομοιοτυπία της 6ης Μαΐου 1996.

- 51 Κατά συνέπεια, η δίμηνη προθεσμία για την άσκηση προσφυγής, η οποία προθεσμία παρεκτείνεται, σύμφωνα με το άρθρο 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, κατά δύο ημέρες λόγω αποστάσεως υπέρ των διαδίκων που είναι εγκατεστημένοι στο Βέλγιο, έληξε τα μεσάνυχτα της 8ης Ιουλίου 1996.

52 Συνεπώς, η προσφυγή που ασκήθηκε στην υπόθεση T-121/96 στις 5 Αυγούστου 1996 είναι εκπρόθεσμη και, ως εκ τούτου, απαράδεκτη.

53 Επί πλέον, εφόσον οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν επί της ουσίας ταυτίζονται με αυτά που προβλήθηκαν στην υπόθεση T-151/96, η προσφυγή αυτή θα έπρεπε ούτως ή άλλως να απορριφθεί επί της ουσίας για τους ίδιους λόγους με αυτούς που αναπτύσσονται κατωτέρω στο πλαίσιο της υποθέσεως T-151/96.

Στην υπόθεση T-151/96: επί του αιτήματος περί ακυρώσεως της επίδικης απόφασεως και επί του αιτήματος να υποχρεωθεί η Επιτροπή να επιστρέψει εντόκως το καταβληθέν dispatch

54 Με το υπόμνημα απαντήσεως, η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ότι πρέπει να θεωρηθεί ότι όσα διαλαμβάνονται στο δικόγραφο της προσφυγής και στο υπόμνημα απαντήσεως που κατέθεσε στο πλαίσιο της υποθέσεως T-121/96 επαναλαμβάνονται πλήρως στο πλαίσιο της υποθέσεως T-151/96. Προς τούτο, επισύναψε τα δύο ανωτέρω δικόγραφα στο υπόμνημα απαντήσεως που κατέθεσε στο πλαίσιο της υποθέσεως T-151/96.

55 Υπό τις συνθήκες αυτές, εφόσον οι δύο υποθέσεις συνεκδικάζονται, πρέπει, για την επίλυση της διαφοράς στην υπόθεση T-151/96, να ληφθούν υπόψη τα επιχειρήματα που αναπτύχθηκαν από την προσφεύγουσα στο πλαίσιο της υποθέσεως T-121/96.

56 Πρέπει να παρατηρηθεί ότι ο τρόπος που έχει διαρθρωθεί το δικόγραφο της προσφυγής δεν είναι πολύ καλός και ότι δεν εξακριβώνεται ποιους λόγους ακυρώσεως προβάλλει η προσφεύγουσα. Εντούτοις, η Επιτροπή μπόρεσε να λάβει θέση επί της ουσίας, η δε διάρθρωση των επιχειρημάτων στην οποία προέβη ο εισηγητής δικαστής στην έκθεση ακροατηρίου εγκρίθηκε από τους διαδίκους. Συνεπώς, το Πρωτοδικείο είναι σε θέση να ασκήσει τον έλεγχό του.

Πρώτος λόγος ακυρώσεως: παράβαση του κανονισμού 2009/95 καθώς και του υπομνήματος

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 57 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι η απόφαση να της επιβληθεί να πληρώσει dispatch 6 014,02 US\$ συνιστά παράβαση του κανονισμού 2009/95 και του υπομνήματος, καθότι καμία από τις πράξεις αυτές δεν καθορίζει την παραμικρή τιμή που θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως βάση για τον υπολογισμό των δικαιωμάτων αυτών. Συνεπώς, η προσφεύγουσα δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως ο υπόχρεος για την πληρωμή του dispatch που οφειλόταν στις αρχές της Γεωργίας.
- 58 Η Επιτροπή ήταν σε θέση να προσδιορίσει την τιμή επισπεύσεως της εκφορτώσεως όταν προκηρύχθηκε ή, τουλάχιστον, όταν έγινε ο διαγωνισμός. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα τονίζει ότι το υπόμνημα καταρτίστηκε στις 6 Οκτωβρίου 1995, οπότε, όταν της ανατέθηκε το έργο, στις 27 Μαρτίου 1996, μπορούσαν να ανακοινωθούν οι τιμές επισπεύσεως της εκφορτώσεως. Αφότου υποβλήθηκε η προσφορά της προσφεύγουσας, η Επιτροπή ήξερε όλα τα τεχνικά στοιχεία σχετικά με τα πλοία που προορίζονταν να προβούν στη μεταφορά που ανατέθηκε στην προσφεύγουσα, καθότι η προσφεύγουσα ήταν υποχρεωμένη να παράσχει τα στοιχεία αυτά βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο δ', σημείο 3, του κανονισμού 2009/95. Επίσης, από την πρακτική της Επιτροπής προκύπτει ότι αυτή είχε πλήρως τη δυνατότητα να προσδιορίσει κατά την έκδοση του κανονισμού περί προκηρύξεως του διαγωνισμού την τιμή επισπεύσεως της εκφορτώσεως. Συναφώς, η προσφεύγουσα επικαλείται τον κανονισμό (ΕΚ) 1416/96 της Επιτροπής, της 22ας Ιουλίου 1996, περί χορηγήσεως σιτηρών ως επισιτιστικής βοήθειας (ΕΕ L 182, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 1416/96), στον οποίο περιλαμβάνονται τιμές επισπεύσεως της εκφορτώσεως όσον αφορά μια προμήθεια υπέρ του Μπανγκλαντές.
- 59 Η προσφεύγουσα διερωτάται επίσης ως προς τους λόγους που οδήγησαν την Επιτροπή να μην αποκαλύψει τα αναγκαία στοιχεία για τον υπολογισμό του dispatch παρά μόνο με το υπόμνημα αντικρούσεως, ενώ θα μπορούσε να το πράξει προηγουμένως στο στάδιο του διαγωνισμού.

- 60 Η άποψη της Επιτροπής ότι η προσφεύγουσα ήταν υποχρεωμένη να πληρώσει dispatch καταλήγει στο ότι η προσφεύγουσα έπρεπε να προβλέψει μια τιμή όταν ναύλωσε το πλοίο, ενώ αγνοούσε το ποσό που θα οφειλόταν τελικά. Στο σημείο αυτό, η Επιτροπή δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι η προσφεύγουσα μπορούσε να λάβει υπόψη τις τιμές που ίσχυαν στο πλαίσιο παλαιότερων εγχειρημάτων επισιτιστικής βοήθειας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 1999/94 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1994, σχετικά με δράσεις δωρεάν χορηγήσεως γεωργικών προϊόντων για τους πληθυσμούς της Γεωργίας, της Αρμενίας, του Αζερμπαϊτζάν, της Κιργιζίας και του Τατζικιστάν (ΕΕ L 201, σ. 1), καθότι οι μεταφορές αυτές έγιναν το 1994 και 1995, ενώ η παρούσα μεταφορά έγινε το 1996.
- 61 Τέλος, η προσφεύγουσα, με το υπόμνημά της απαντήσεως, καταγγέλλει το γεγονός ότι η Επιτροπή, με το να καθορίσει στο υπόμνημα όχι πολύ ταχύ ρυθμό εκφορτώσεως και με το να μη προβλέψει συγχρόνως την τιμή επισπεύσεως της εκφορτώσεως, θέσπισε έμμεσα έναν κανόνα ο οποίος καθιστούσε δυνατή, σε περίπτωση ταχείας εκφορτώσεως, την καταβολή από τον υπέρ ου η κατακύρωση ενός είδους ενισχύσεως προς τον αποδέκτη της επισιτιστικής βοήθειας, δηλαδή, εν προκειμένω, τις αρχές της Γεωργίας. Στην κατάσταση αυτή, είναι παράλογο να πληρώσει dispatch ο υπέρ ου η κατακύρωση, πολλώ δε μάλλον όταν το ποσό που ζητήθηκε είναι δυσανάλογο σε σχέση με την αξία των μεταφερθέντων τροφίμων. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, ακόμη και αν το επιχείρημα αυτό θεωρηθεί ως νέος ισχυρισμός, είναι παρ' όλ' αυτά παραδεκτό βάσει του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, καθότι στηρίζεται σε στοιχείο που ήλθε σε γνώση της με το παράρτημα I του υπομνήματος αντικρούσεως στην υπόθεση T-121/96.
- 62 Η Επιτροπή αντιτάσσει, πρώτον, ότι απλώς και μόνον το γεγονός ότι στον κανονισμό 2009/95 ή στο υπόμνημα δεν προβλέπεται καμία τιμή επισπεύσεως της εκφορτώσεως δεν αρκεί για να απαλλαγεί η προσφεύγουσα από την υποχρέωση πληρωμής του dispatch, εφόσον από το άρθρο 10, παράγραφος 5, του πιο πάνω κανονισμού και από τα σημεία 5 και 9 του υπομνήματος προκύπτει ότι ήταν ο υπόχρεος για την πληρωμή του dispatch. Συναφώς, η Επιτροπή αναφέρει το άρθρο 55 της Συμβάσεως για τη διεθνή πώληση αγαθών, σύμφωνα με το οποίο, στην περίπτωση που στη σύμβαση δεν ορίζεται η τιμή πωλήσεως, ο αγοραστής υποχρεούται να καταβάλει την τιμή που ισχύει γενικώς, κατά τον χρόνο συνάψεως της συμβάσεως, για τα αγαθά της ίδιας φύσεως που πωλούνται υπό ανάλογες συνθήκες στη συγκεκριμένη αγορά.

- 63 Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων αυτών, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι πρέπει να εξεταστεί αν το ποσό που ζητήθηκε από την προσφεύγουσα για dispatch ήταν εύλογο. Η τιμή επισπεύσεως της εκφορτώσεως, που περιελήφθη τελικά στη συμφωνία μεταξύ της Επιτροπής και των αρχών της Γεωργίας, δεν μπορεί να θεωρηθεί παράλογη, καθότι ανάλογες τιμές είχαν συμφωνηθεί στο πλαίσιο παλαιότερου εγχειρήματος επισιτιστικής βοήθειας, όταν είχε επιτραπεί στις επιχειρήσεις να διαπραγματευθούν ατομικώς τις τιμές επισπεύσεως της εκφορτώσεως. Επί πλέον, από το σημείο 18 του πρώτου μέρους του ναυλοσυμφώνου που καταρτίστηκε μεταξύ της προσφεύγουσας και του πλοιοκτήτη του ναυλωθέντος για τη σχετική μεταφορά πλοίου και επισυνάφθηκε από την προσφεύγουσα στο εισαγωγικό της δίκης έγγραφο στην υπόθεση T-151/96, καθώς και από τη συμπληρωματική του ρήτρα 23, προκύπτει ότι οι επισταλίες καθορίστηκαν σε 2 200 US\$, οπότε η τιμή επισπεύσεως της εκφορτώσεως που έγινε δεκτή από την Επιτροπή στην υπόθεση αυτή, δηλαδή 750 US\$ για το πλοίο που μετέφερε λιγότερο από 1 000 τόνους και 1 100 US\$ για τα δύο άλλα πλοία που μετέφεραν μεταξύ 1 000 και 2 000 τόνων, δεν είναι παράλογη, λαμβανομένου υπόψη ότι το dispatch ανέρχεται συνήθως στο ήμισυ των επισταλιών.
- 64 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί το εύλογο των τιμών επισπεύσεως της εκφορτώσεως που έγιναν δεκτές, αλλά περιορίζεται στον ισχυρισμό ότι δεν οφειλόταν dispatch, καθότι οι τιμές αυτές δεν περιλαμβάνονταν στα αποσπάσματα του υπομνήματος που ανακοινώθηκαν κατά την ανάθεση των σχετικών συμβάσεων. Η καθής προσθέτει ότι καμία άλλη επιχείρηση δεν αρνήθηκε να πληρώσει dispatch λόγω του ότι η τιμή δεν ήταν γνωστή κατά το ανωτέρω χρονικό σημείο.
- 65 Δεύτερον, η Επιτροπή φρονεί ότι πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ της έννομης σχέσεως που υφίσταται μεταξύ αυτής και της προσφεύγουσας και της έννομης σχέσεως που συνδέει την προσφεύγουσα με τον πλοιοκτήτη.
- 66 Η σχέση μεταξύ της Επιτροπής και της προσφεύγουσας διέπεται μόνον από τον κανονισμό 2009/95 και το υπόμνημα. Για παράδειγμα, το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 2009/95 ορίζει ότι η Επιτροπή καταβάλλει μια κατ' αποκοπήν τιμή ανά τόνο μεταφερομένων προϊόντων, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η πραγματική τιμή που καθορίστηκε μεταξύ της προσφεύγουσας και

του πλοιοκτήτη. Από τις ρυθμίσεις αυτές προκύπτει σαφώς ότι η προσφεύγουσα ήταν ο υπόχρεος για την πληρωμή του οφειλομένου dispatch. Έτσι, το υπόμνημα που καταρτίστηκε με τις αρχές της Γεωργίας αποσκοπούσε στο να εξασφαλιστεί η πληρωμή επισταλιών στις επιχειρήσεις που θα προέβαιναν στις προβλεπόμενες μεταφορές. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι επιχειρήσεις αυτές ήταν υποχρεωμένες να προπληρώσουν μόνο το 70 % των εξόδων εκφορτώσεως, καθότι το υπόλοιπο 30 % οφειλόταν μόνο μετά από αφαίρεση των ενδεχομένων επισταλιών, αναλόγως της πραγματικής διαρκείας της εκφορτώσεως. Σε αντάλλαγμα, οι αρχές της Γεωργίας αξίωσαν να προστεθεί, σε περίπτωση ταχείας εκφορτώσεως, dispatch στο υπόλοιπο αυτό του 30 %. Το περιεχόμενο του σημείου 6 του υπομνήματος, κατά το οποίο, αφενός, το dispatch και οι επισταλίες δεν μπορούν να συμφωνηθούν απ' ευθείας με τις λιμενικές αρχές και, αφετέρου, το ανωτέρω υπόλοιπο υπολογίζεται λαμβανομένων υπόψη των επισταλιών και του dispatch (together with demurrage and dispatch), εξηγείται από αυτή τη διττή απαίτηση. Από το σημείο 2 του υπομνήματος αυτού προκύπτει επίσης ότι οι αρχές της Γεωργίας, και όχι η προσφεύγουσα ως ναυλωτής, ήταν υπεύθυνες για την εκφόρτωση. Συνεπώς, συντρεχούσης περιπτώσεως, σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει συνήθως οι αρχές αυτές, και όχι η προσφεύγουσα, θα ήταν υποχρεωμένες να πληρώσουν επισταλίες ή θα είχαν το δικαίωμα να εισπράξουν dispatch.

- 67 Αντιθέτως, η σχέση μεταξύ της προσφεύγουσας και του πλοιοκτήτη διέπεται από τα ναυλοσύμφωνα που καταρτίστηκαν μεταξύ τους. Έτσι, η ρήτρα 23 του ναυλοσύμφωνου που επισυνάφθηκε στο εισαγωγικό της δίκης έγγραφο στην υπόθεση T-151/96 προβλέπει ότι δεν οφείλεται dispatch, οπότε ο πλοιοκτήτης δεν ήταν υποχρεωμένος, σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει συνήθως, να πληρώσει dispatch στην προσφεύγουσα (τον ναυλωτή). Ωστόσο, τα ναυλοσύμφωνα αυτά δεν επηρεάζουν την υποχρέωση που επέβαλε στην προσφεύγουσα, ως τον υπέρ ου η κατακύρωση της σχετικής συμβάσεως μεταφοράς, ο κανονισμός 2009/95 καθώς και το υπόμνημα να πληρώσει dispatch στις αρχές της Γεωργίας, οι οποίες ήταν υπεύθυνες για την εκφόρτωση επί του εθνικού τους εδάφους. Τα ναυλοσύμφωνα σκοπούσαν αποκλειστικώς να ρυθμίσουν τις σχέσεις μεταξύ της προσφεύγουσας και του πλοιοκτήτη. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ακόμη ότι η προσφεύγουσα μπορούσε να συντάξει τα ναυλοσύμφωνα με βάση το υπόμνημα, του οποίου γνώριζε το περιεχόμενο. Εφόσον προέβλεψε ότι ο πλοιοκτήτης δεν είχε υποχρέωση να πληρώσει dispatch, εκτέθηκε οικειοθελώς στον κίνδυνο να υποχρεωθεί να το πληρώσει η ίδια.

- 68 Τρίτον, η Επιτροπή παρατηρεί ότι δεν ήταν σε θέση να προσδιορίσει το ακριβές ποσό του dispatch κατά την υπογραφή του υπομνήματος, καθότι το ποσό αυτό εξηγγράτο από διάφορους παράγοντες που δεν ήταν τότε γνωστοί,

όπως το λιμάνι εκφορτώσεως, η σε τόνους χωρητικότητα του πλοίου, η κατάσταση του πλοίου, καθώς και η εξέλιξη των τιμών στην αγορά των θαλασσίων μεταφορών. Οι ισχύουσες τιμές μπορούσαν να προσδιοριστούν μόνο στο μέτρο που ήταν διαθέσιμα πληροφοριακά στοιχεία. Επί πλέον, ήταν αδύνατον να καθοριστεί, με βάση τα στοιχεία που περιλαμβάνονταν στις προσφορές της προσφεύγουσας, η σε τόνους χωρητικότητα των πλοίων που θα χρησιμοποιούνταν, καθότι οι προσφορές αυτές περιείχαν μία μόνον ένδειξη σχετικά με τον τύπο του πλοίου και δεν ανέφεραν ούτε τον αριθμό των πλοίων που θα χρησιμοποιούνταν ούτε τη χωρητικότητά τους σε τόνους. Αντιθέτως, στον κανονισμό 1416/96, τον οποίον επικαλείται η προσφεύγουσα, η Επιτροπή ήταν σε θέση να προβλέψει τη σε τόνους χωρητικότητα των πλοίων που θα χρησιμοποιούνταν για τη σχετική μεταφορά και, κατά συνέπεια, να καθορίσει εκ των προτέρων την τιμή επισπεύσεως της εκφορτώσεως. Η Επιτροπή παρατηρεί ακόμη ότι η προσφεύγουσα ουδέποτε ζήτησε πληροφορίες σχετικά με την ισχύουσα τιμή επισπεύσεως της εκφορτώσεως και, συνεπώς, είναι φανερό ότι δεν είχε καμία αντίρρηση σχετικά με το ότι δεν έγινε ρητώς μνεία της τιμής αυτής στα έγγραφα που της απεστάλησαν.

- 69 Τέταρτον, η Επιτροπή φρονεί ότι το επιχείρημα ότι η πληρωμή dispatch είναι ένα είδος ενισχύσεως προς τις αρχές της Γεωργίας αποτελεί νέον ισχυρισμό απαράδεκτο βάσει του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, εφόσον στηρίζεται σε δύο πραγματικά στοιχεία σχετικά με τον υπολογισμό του ποσού του οφειλομένου dispatch, τα οποία η προσφεύγουσα γνώριζε πολύ πριν από την άσκηση της υπό κρίση προσφυγής. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι ο προβλεφθείς ρυθμός εκφορτώσεως περιλαμβανόταν στο σημείο 9 των αποσπασμάτων του υπομνήματος που ανακοινώθηκαν κατά την ανάθεση των σχετικών συμβάσεων και ότι η τιμή επισπεύσεως της εκφορτώσεως καθορίστηκε στις επίδικες αποφάσεις. Εν πάση περιπτώσει, ο προβλεφθείς ρυθμός εκφορτώσεως δεν ήταν βραδύτερος του δέοντος, καθότι ελήφθησαν υπόψη η φύση των μεταφερθέντων εμπορευμάτων και οι ευκολίες που ήταν διαθέσιμες στη Γεωργία.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 70 Οι σχέσεις μεταξύ της προσφεύγουσας και της Επιτροπής διέπονται αποκλειστικώς από τον κανονισμό 1975/95 του Συμβουλίου, τους κανονισμούς 2009/95 και 449/96 που εξέδωσε η Επιτροπή στο πλαίσιο που χάραξε ο κανονισμός

αυτός, την απόφαση της 27ης Μαρτίου 1996 και το υπόμνημα που καταρτίστηκε μεταξύ της Επιτροπής και των αρχών της Γεωργίας, τα ασκούνται επιρροή αποσπάσματα του οποίου συνόδευαν την από 28 Μαρτίου 1996 επιστολή της Επιτροπής.

- 71 Από τις πράξεις αυτές προκύπτει σαφώς ότι οι επιχειρήσεις στις οποίες κατακυρώθηκαν οι μεταφορές όφειλαν, αν παρίστατο ανάγκη, να πληρώσουν dispatch στις αρχές της Γεωργίας.
- 72 Έτσι, το άρθρο 10, παράγραφος 5, του κανονισμού 2009/95 ορίζει ότι οι πληρωμές για την εκφόρτωση και τη μεταφορά, καθώς και για τις επισταλίες και τα dispatch υπέρ των αρχών της Γεωργίας, πρέπει να γίνουν κατά τον τρόπο και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο υπόμνημα. Συνεπώς, η διάταξη αυτή όχι μόνον ορίζει ότι το υπόμνημα θα διέπει τον τρόπο και τις προϋποθέσεις πληρωμής του dispatch, αλλά εισάγει σαφώς την αρχή ότι, συντρέχουσας περιπτώσεως, το dispatch θα οφείλεται στις αρχές της Γεωργίας, καθότι χρησιμοποιεί τους όρους οι «πληρωμές για [τα dispatch] υπέρ των γεωργιανών αρχών».
- 73 Ο τρόπος πληρωμής καθορίζεται στο υπόμνημα ως εξής: στο σημείο 5 ορίζεται ότι η επιχείρηση στην οποία έχει κατακυρωθεί η μεταφορά οφείλει να καταβάλει, πριν από τον κατάπλου του πλοίου στο λιμάνι της Γεωργίας, το 70 % των εξόδων μεταφοράς και εκφορτώσεως, τα οποία υπολογίζονται με βάση τις μεταφερόμενες ποσότητες. Το σημείο 6 ορίζει ότι το υπόλοιπο 30 % καθώς και οι επισταλίες και τα dispatch (together with demurrage and dispatch) θα υπολογίζονται από την Επιτροπή μετά την εκφόρτωση με βάση τα timesheets που συντάσσονται από κοινού με τον πλοίαρχο και τις λιμενικές αρχές. Στο ίδιο σημείο ορίζεται ότι καμία πληρωμή επισταλιών ή dispatch δεν μπορεί να συμφωνηθεί απ' ευθείας με τις λιμενικές αρχές. Τέλος, το σημείο 7 ορίζει ότι ο επιχειρηματίας οφείλει να πληρώσει εντός προθεσμίας δεκαπέντε ημερών το ποσό για το οποίο γίνεται λόγος στο σημείο 6.
- 74 Συνεπώς, από τα σημεία 5, 6 και 7 του υπομνήματος προκύπτει ότι η εκκαθάριση στην οποία προβαίνει η Επιτροπή μετά την εκφόρτωση του πλοίου

από τις αρχές της Γεωργίας περιλαμβάνει όχι μόνον το υπόλοιπο των εξόδων εκφορτώσεως αλλά, συντρεχούσης περιπτώσεως, και το dispatch και ότι η επιχείρηση στην οποία έχει ανατεθεί η μεταφορά οφείλει να πληρώσει dispatch.

- 75 Το γεγονός ότι η προσφεύγουσα κατάρτισε με πλοιοκτήτη ναυλοσύμφωνο με το οποίο αποκλείστηκε η πληρωμή οποιουδήποτε dispatch από αυτόν δεν επηρεάζει καθόλου τη νομική της θέση έναντι της Επιτροπής, καθότι το ναυλοσύμφωνο αυτό έχει ως μόνο σκοπό να ρυθμίσει τις σχέσεις μεταξύ της προσφεύγουσας και του πλοιοκτήτη. Η ρήτρα no dispatch σημαίνει απλώς και μόνον ότι ο πλοιοκτήτης δεν έχει υποχρέωση να πληρώσει dispatch στην προσφεύγουσα, ακόμη και αν αυτή καταστεί υπόχρεη για την πληρωμή του προς τις αρχές της Γεωργίας βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 5, του κανονισμού 2009/95 και του υπομνήματος.
- 76 Όπως ομολόγησε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα ανέλαβε συνεπώς έναν κίνδυνο με το να αποδεχθεί την πιο πάνω ρήτρα no dispatch. Κατ' αυτήν, ανέλαβε τον ανωτέρω κίνδυνο καθότι ήταν πεπεισμένη ότι η μη ανακοίνωση, κατά την ανάθεση του έργου, της ακριβούς τιμής επισπεύσεως της εκφορτώσεως είχε ως αποτέλεσμα να εμποδιστεί, αν συνέτρεχε τέτοια περίπτωση, η γένεση της υποχρέωσης πληρωμής dispatch στις αρχές της Γεωργίας. Εντούτοις, κακώς σχηματίστηκε η πεποίθηση αυτή. Η μη ανακοίνωση στην προσφεύγουσα, κατά την ανάθεση του έργου, της τιμής επισπεύσεως της εκφορτώσεως δεν απαλλάσσει την προσφεύγουσα από την υποχρέωση αυτή. Συγκεκριμένα, πρέπει να υπομνησθεί ότι το υπόμνημα επέβαλε σαφώς στην υπέρ ης η κατακύρωση επιχείρηση την υποχρέωση πληρωμής του dispatch, χωρίς να υπεισέλθει στον προσδιορισμό της εκτάσεως της υποχρέωσης αυτής με το να καθορίσει την ισχύουσα για την επιχείρηση αυτή τιμή επισπεύσεως της εκφορτώσεως. Επί πλέον, καμία άλλη διάταξη των εφαρμοστέων επί των σχέσεων της Επιτροπής με την προσφεύγουσα κανονιστικών πράξεων δεν επιβάλλει στην Επιτροπή την υποχρέωση να καθορίσει την τιμή επισπεύσεως της εκφορτώσεως πριν από ή κατά την ανάθεση των διαφόρων συμβάσεων μεταφοράς. Υπό τις συνθήκες αυτές, η μη ανακοίνωση, κατά την κατακύρωση, των ισχυουσών τιμών επισπεύσεως της εκφορτώσεως δεν επηρεάζει αυτή ταύτην την ύπαρξη της υποχρέωσης της προσφεύγουσας να πληρώσει το dispatch.

- 77 Εξάλλου, το ακριβές ύψος του dispatch μπορεί να καθοριστεί μόνο μετά την εκφόρτωση του πλοίου, οπότε ο προσδιορισμός του ποσού αυτού πριν από την εκφόρτωση είναι παρακινδυνευμένος, ακόμη και αν οι ισχύουσες τιμές

είναι γνωστές εκ των προτέρων. Όταν, όπως εν προκειμένω, οι τιμές αυτές δεν είναι γνωστές κατά την ανάθεση του έργου, στον υπέρ ου η κατακύρωση δεν απομένει παρά να προβλέψει μια εύλογη τιμή.

- 78 Πάντως, στο σημείο αυτό, η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί το εύλογο της τιμής επισπεύσεως της εκφορτώσεως που έγινε τελικά δεκτή εν προκειμένω, πράγμα το οποίο επιβεβαίωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.
- 79 Εν πάση περιπτώσει, η προσφεύγουσα — γνωρίζοντας από τότε που υπέβαλε την προσφορά της, με βάση το άρθρο 10, παράγραφος 5, του κανονισμού 2009/95 και, ακόμη ακριβέστερα, κατά την κοινοποίηση των αποσπασμάτων του υπομνήματος όταν ανατέθηκε το σχετικό έργο, ότι ενδεχομένως θα οφειλόταν *dispatch* — θα μπορούσε, σε περίπτωση δυσκολίας, να έλθει σε επαφή με την Επιτροπή για να πληροφορηθεί τις ακριβείς τιμές, προκειμένου να αξιολογήσει καλύτερα τον κίνδυνο που διέτρεχε με το να καταρτίσει ναυλοσύμφωνα με ρήτρα *no dispatch*.
- 80 Όσο για το επιχείρημα που η προσφεύγουσα αντλεί, στο υπόμνημα απαντήσεως, από την ύπαρξη συγκεκαλυμμένης ενισχύσεως προς τις αρχές της Γεωργίας λόγω του ύψους του οφειλομένου *dispatch*, το επιχείρημα αυτό αποτελεί νέον ισχυρισμό απαράδεκτο βάσει του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, εφόσον στηρίζεται σε δύο πραγματικά στοιχεία τα οποία ήσαν ήδη γνωστά στην προσφεύγουσα κατά τον χρόνο ασκήσεως της προσφυγής. Συγκεκριμένα, ο υπολογισμός του ποσού του οφειλομένου *dispatch* εξαρτάται από τον προβλεπόμενο ρυθμό εκφορτώσεως και από την ισχύουσα τιμή επισπεύσεως της εκφορτώσεως. Όμως, το πρώτο στοιχείο περιλαμβάνεται στο σημείο 9 των αποσπασμάτων του υπομνήματος, που έχουν επισυναφθεί στα εισαγωγικά της δίκης έγγραφα στις υπό εξέταση υποθέσεις, και για το δεύτερο γίνεται μνεία σε κάθε μία από τις αποφάσεις που αποτελούν αντικείμενο των υπό κρίση προσφυγών, οι οποίες αποφάσεις έχουν και αυτές επισυναφθεί στα εισαγωγικά της δίκης έγγραφα στις υπό εξέταση υποθέσεις.
- 81 Απ' όλα τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο πρώτος λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτός.

Δεύτερος λόγος ακυρώσεως: ασάφεια στον υπολογισμό του οφειλομένου dispatch

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 82 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται επίσης ότι οι υπολογισμοί των οφειλομένων ποσών, οι οποίοι περιέχονται στην επίμαχη απόφαση, δεν ήταν σαφείς.
- 83 Η Επιτροπή απαντά ότι ο τρόπος υπολογισμού του ποσού του οφειλομένου dispatch προκύπτει σαφώς από τα έγγραφα που φέρουν τον τίτλο time sheet — dispatch/demurrage calculation και ότι οι διάφοροι υπολογισμοί δεν περιέχουν κανένα σφάλμα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 84 Ο υπολογισμός του οφειλομένου dispatch προκύπτει σαφώς από τα έγγραφα που φέρουν τον τίτλο time sheet — dispatch/demurrage calculation, τα οποία η Επιτροπή διαβίβασε στην προσφεύγουσα ως αναπόσπαστο μέρος της επίδικης αποφάσεως.
- 85 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, σε απάντηση ερωτήσεως του Πρωτοδικείου, η προσφεύγουσα διευκρίνισε ότι η προσαπτόμενη έλλειψη σαφήνειας συνίσταται, στην πραγματικότητα, αποκλειστικώς στο γεγονός ότι οι τιμές επισπεύσεως της εκφορτώσεως που ίσχυαν όταν έγιναν οι υπολογισμοί δεν ήταν προηγουμένως γνωστές στην προσφεύγουσα. Εξ αυτού πρέπει να συναχθεί ότι οι υπολογισμοί ήταν απολύτως σαφείς για την προσφεύγουσα και ότι, στην πραγματικότητα, με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως αμφισβητεί εκ νέου αυτήν ταύτην την υποχρέωση να πληρώσει ενδεχομένως dispatch, πράγμα που αποτελεί ακριβώς το αντικείμενο της επιχειρηματολογίας που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του πρώτου λόγου ακυρώσεως.

86 Επομένως, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί όπως και ο πρώτος, πολλώ δε μάλλον καθόσον η προσφεύγουσα ουδόλως αμφισβήτησε ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι όλοι οι υπολογισμοί είναι ορθοί και στηρίζονται σε εύλογες τιμές επισπεύσεως της εκφορτώσεως.

87 Απ' όλα τα ανωτέρω προκύπτει ότι το αίτημα ακυρώσεως της επίδικης αποφάσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του. Κατά συνέπεια το αίτημα να υποχρεωθεί η Επιτροπή να επιστρέψει εντόκως το πληρωθέν dispatch έχει καταστεί άνευ αντικειμένου.

Επί των δικαστικών εξόδων

88 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Συνεκδικάζει τις υποθέσεις T-121/96 και T-151/96 προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

2) Απορρίπτει την προσφυγή στην υπόθεση T-121/96 ως απαράδεκτη.

3) Απορρίπτει την προσφυγή στην υπόθεση T-151/96.

4) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Lenaerts

Lindh

Cooke

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 18 Σεπτεμβρίου 1997.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

K. Lenaerts